

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ՎԵՆԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ
ԽՈՍՔԸ ԵՐՋԱՆԿԱՎԻՇԱՏԱԿ ԳԱՐԵԳԻՆ Ա
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՎԱԽՃԱՆՄԱՆ
ՏԱՐԵԼԻՅԻ ԱՌԻԹՈՎ**

*«Մաքր անգամ մը ես կը խոնարհի իր
յիշարակին առջեւ» ...*

Միրելի հավաքացյալ ժողովուրդ հայոց.

Սուրբ Էջմիածնի քունի բերկրանքով է բացվել առավոտն այսօր, և Հայոց Բերդե-
հեմից ճառագող լույսը, խմորվելով օդում, Կաթողիկե Սուրբ Էջմիածնի Մայր եկեղե-
ցու մեծ ու սքանչելի, հոգեսնունդ ու ազգաշեն խորհրդով բազմապարկվում է հայ հո-
գիներում, միավորում մեզ Մայր Հայրենիքում ու համայն սփյուռքում:

Աստված անբավ Իր Միրով հաճեցավ, որ աշխարհակեցույց Իր խաչը բարձրա-
նա Հայոց Հայրենիքի սրբում հավաքով նորոգված, փառք, հզորություն, թագավո-
րություն Տերունական Իր խաչի առջև բերած Տրդատ արքայի պալատի դիմաց:
«Դիր զիս իբրեւ կնիք ի սրբի քում եւ իբրեւ մատանի՝ ի վերայ բազկի քո, զի բունն է
քան զմահ սէր» (Երգ Եր. Ը 6): Եվ Արարարի ստորոտին, որպես Տիրոջ փրկարար
Միրո ներկայություն, դեպի երկինք հառնեց խորանը լուստ սրբություն սրբոցը հայ
հոգիների՝ կամարելով Սուրբ Մեղանը Միածնի էջքի:

Իջավ Աստված երկնից՝ աստվածային Իր մուրճի կնիքով հաստատելու համազ-
գային դարձի խորհուրդը մեր ժողովրդի, սրբազործելու հայրենի մեր հողը, Սուրբ Էջ-
միածին Մայր Աթոռով միավորելու ժամանակի խորշակներից մասնավորված աշ-
խարհասփյուռ մեր ժողովրդին: Իջավ Աստվածորդին Հարության լույսերի մեջ՝ ձիգ-
ձիգ դարեր մահվան անդունդներից դեպի կյանք առաջնորդելու Իր հոփը փոքրաթիվ
և խաչի Միրո շնորհով շնորհագարդելու արարումների, բարին գործելու, բարիք
ստեղծելու:

Միտելի բարեպաշտ հայոցիք:

Բոլորիս համար խորհրդանշական է, որ Սուրբ Էջմիածնի նվիրական փոնի օրը հավաքվել ենք նշելու վախճանման փարեկիցը երջանկահիշատակ Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, որն իր սրբույն և հոգում Սուրբ Էջմիածինը կրում էր որպես Տիրոջ օրհնություն հայոց հողին, որ ինչպես 17 դար շարունակ, մշտապես «պիտի կերպաւորէ ու հոգեզարդէ զալիք բոլոր դարերը հայ ժողովուրդի յանբժազնաց կեանքին»:

Միտելիներ. ամենքս՝ հավատացյալներ, հարազատներ, որ այսօր այստեղ ենք՝ սրբալույս Մայր Տաճարում և կամ ի սփյուռս աշխարհի, նույն ուժգնությամբ վերապրում ենք լուսահոգի մեր նախորդի անժամանակ մահվան ափսոսանքը, բաժանման ցավը և մեկ փարվա հեռավորությունից առավել ամբողջական փեսնում հայոց երախտարժան Հայրապետի մեծությունը, գնահատում նրա գործն ու ժառանգությունը:

Իր կյանքի 67 փարիներին 50-ը հոգեւոյս Հայրապետը ապրեց իբրև սպասավոր Աստուծո, Հայ Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու, Հայրենիքի ու մեր ժողովրդի՝ սարկավագությունից մինչև Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս իր ճանապարհը անցնելով անդու ու անխնայ ջանադրությամբ, հավատքով, սիրով ու նվիրումով: Հոգևորականի առաքելությունը, որպես անմնացորդ նվիրումի ծառայություն, իր կյանքի իմաստն էր ու երջանկությունը: Այդ առաքելության մեջ նա եղավ մեծ, շնորհալի ու անձանձիր ուսուցիչ, որ լավագույնս գիտեր ճանաչողություն ու գիտելիք փոխանցել, բայց առավել ևս՝ ոգի ներարկել, քրիստոնեական ճշմարտության լույսով ու հայրենյաց սիրո հրայրքով հայ հոգիներ կերտել ու բյուրեղացնել: Նա գրչի մշակ, լայնախոհ մտավորական էր, հասու ազգային ու համաշխարհային մտքի նվաճումներին, կարող ինքնօրինակ աշխարհընկալումով ու մտածողությամբ սրելով գործելու, խորենացիական չափանիշներով դարերի խորհուրդը բացելու, նարեկյան խոռով Աստուծո հետ խոսելու, մարդկանց հոգիներին զրուցակից լինելու: Հարազատ և հավատարիմ հոգևորականն ու զավակը հայ ժողովրդի իր արմատներում, իր արյան մեջ կրում էր հայրենի հողի կարոտը, պաշտամունքը հայրենի փան, որ իր բնորոշմամբ՝ սկիզբ առնելով Արարարի փեշերից, վերադառնում է դեպի Արարարի փեշերը՝ բոլորակի և լայնածիր ներառնելով ազնվատունկ իր ժողովրդի անցյալն ու ներկան, ձեռաց, հոգու և մտքի արարումները:

Գարեգին Ա լուսահոգի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ապրեց իր ազգի ու Եկեղեցու միասնության երազով, որպես ճշմարիտ հոգևորական իր անձով ու անանձական գործունեությամբ եկավ մեկ անգամ ևս հաստատելու և իմաստավորելու հայ եկեղեցականի կոչումն ու առաքելությունը, բարձրացնելու Հայ Եկեղեցու դերը ազգային կյանքում: Քրիստոնեական հավատքն ու ազգային ապրումը դաշնորեն ու հարազատորեն շաղախված էին իր մեջ որպես կյանք՝ արդյունավորելով իր օրն ու ժամը հոգևոր գործունեության բոլոր հանգրվաններում՝ փեսություն, առաջնորդություն, թե կաթողիկոսություն: Խոհի ու մտածումի ամբողջության մեջ գեղաճաշակ և

շարականաբույր նրա խոսքը արարչագործ ուժականությամբ բացում էր հույսի, հավատի դռները, հայկական կերպ ու դրոշմ, շունչ ու ոգի հաղորդում հայ հավատացյալին:

Այդպես էր Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետը, քանզի առաջնորդվելու իր սկզբունքը, ապրելու իր ելակետը, իր կոչումը ծառայությունն էր: Այսօր այլևս մեզ հետ չէ նա, բայց մեզ հետ է իր կյանքի ոգեշնչող օրինակը, իր ավանդած անանց ժառանգությունը՝ լինի այն հոգևորական նոր սերունդ, վերանորոգված կամ նոր կառուցված եկեղեցի, կարդացված դասախոսություն, թե տպագրված գիրք, անմահության դրոշմով շարունակում է ծառայել հայ իրականությանը: «Մահը անգամ մը ես կը խոնարհի իր յիշարակին առջև». լուսահոգի Հայրապետի այս խոսքը որքան վերաբերում է նաև իրեն, որ իր «փոքր ածու»-ին Բանին կենաց խոսքը որպես նշխար բաշխելու իղձով, ջանքով, գործությամբ հարատևում է իբրև մշակ առանց ամոթո և արժանի Տիրոջ փառաց պսակին:

Այսօր Մենք, որպես Լուսավորչի Աթոռի 132-րդ Գահակալ, Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի և Հայոց մյուս Հայրապետների աղոթախոս շիրիմների առջև մեր հայցն ենք բարձրացնում առ Աստված, որ Տերը խաղաղության մեջ ապահով ու բարօր պահի Հայոց Հայրենիքն ու համայն հայությունը, զորավիզ լինի Մեզ՝ իմաստունությամբ առաջնորդելու սիրեցյալ մեր ժողովրդին: Եվ թող հայոց երջանկահիշատակ Հայրապետների երկնաբնակ հոգիները աղոթակից լինեն Մեզ, իրենց աստվածաբան ներկայությամբ օրհնություն բերեն մեր Մայր Հողին, Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցուն, Հայաստանի անկախ Հանրապետությանը, որ մարմնավորումն է նրանց նվիրական երազի:

Թող Աստված հաստատուն պահի Իր շնորհը մեզ՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը, և հարարն նորոգի նրա հավերժահայաց խորհուրդը հայորդյաց հոգիներում:

«Շնորհք եւ սէր մեր Տիրոջ՝ Յիսուսի Զրիստոսի ընդ մեզ, ընդ ամենեսեան». ամեն: